

บทที่ 1

บทนำ

จากการที่รัฐบาลได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาประกอบอาชีพเลี้ยงโคนมอย่างจริงจังตลอดเวลาที่ผ่านมา โดยตระหนักถึงความจำเป็นที่คนไทยจะได้รับประโยชน์จากการบริโภคนมและผลิตภัณฑ์นมซึ่งเป็นอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายของทุกเพศทุกวัย และรายงานของ Regional Office for Asia and the Pacific (1996) อ้างโดย ธวัชชัย (2541) พบว่า ตั้งแต่ปี 2528-2538 อัตราการเพิ่มของปริมาณการผลิตนมดิบของประเทศไทยเฉลี่ยร้อยละ 13.9 เพื่อให้ผลผลิตเพียงพอต่อการบริโภคและลดการนำเข้าของนมและผลิตภัณฑ์นมจากต่างประเทศซึ่งวิภาวรรณ (2542) รายงานว่า ประเทศไทยนำเข้านมและผลิตภัณฑ์นมในช่วงปี 2541 มีมูลค่าถึง 11,604.2 ล้านบาท และจากการที่มีอัตราการผลิตที่ขยายตัวเพิ่มอย่างรวดเร็วได้ก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมายหลายด้าน ปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อระบบการเลี้ยงโคนมปัญหาหนึ่งก็คือโรคเต้านมอักเสบ สืบเนื่องมาจากประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อน ทำให้มีเชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นสาเหตุของโรคอยู่หลายชนิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูฝน ซึ่งเป็นช่วงที่มีการจัดการฟาร์มค่อนข้างลำบาก ทำให้โอกาสการแพร่กระจายของเชื้อจุลินทรีย์ได้ง่ายและมีแนวโน้มก่อให้เกิดโรคได้ค่อนข้างสูงนำมาซึ่งความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศชาติและเกษตรกร ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตนํานมดิบสูงขึ้น เพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาแม่โคที่ป่วย นอกจากนี้ยังทำให้แม่โคผลิตนํานมลดลงและองค์ประกอบทางเคมีของนํานมเปลี่ยนแปลงไปไม่เหมาะแก่การนำมาบริโภค ทำให้ศูนย์รับซื้อนํานมดิบปฏิเสธการรับซื้อนํานมดิบจากเกษตรกร และอาจต้องมีการคัดทิ้งแม่โคก่อนถึงเวลา

การลดปัญหาที่เกิดขึ้นจากโรคเต้านมอักเสบสามารถทำได้โดยเฉพาะตัวเกษตรกรควรต้องตระหนักในหลักการจัดการฟาร์มแม่โครีดนมให้ถูกวิธี และอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยเกษตรกรได้คือ การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดโรคเต้านมอักเสบในช่วงฤดูฝน ภายใต้สภาพการจัดการฟาร์มของเกษตรกร เพื่อเป็นแนวทางให้สามารถช่วยเหลือเกษตรกรในการวางแผนและป้องกันปัญหาที่เกิดจากโรคนี้ต่อไปได้ชัดเจนมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการทดลอง

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอุบัติการณ์และสถานการณ์การเกิดโรคเต้านมอักเสบ ในช่วงฤดูฝน ภายใต้สภาพการจัดการฟาร์มของเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของเดือน ระดับสายเลือดพันธุ์ไฮลด์สไตน์ฟรีเซียน ลำดับของการให้นม ช่วงเวลาของการให้นม วิธีรีดนม ตำแหน่งเต้านม ลักษณะรูปร่างของหัวนม ลักษณะภายนอกของปลายหัวนม ว่ามีผลต่อการเกิดโรคเต้านมอักเสบในช่วงฤดูฝนหรือไม่ โดยใช้จำนวนโซมาติคเซลล์ในน้ำนมเป็นเครื่องบ่งชี้
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างขององค์ประกอบทางเคมีหลักของน้ำนมจากโคที่มีเต้านมปกติ และโคที่เป็นโรคเต้านมอักเสบ ในช่วงฤดูฝน
4. เพื่อทราบถึงเชื้อสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคเต้านมอักเสบและทดสอบประสิทธิภาพของยาต้านจุลชีพต่อเชื้อสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคเต้านมอักเสบในช่วงฤดูฝน
5. เพื่อศึกษาวิธีการควบคุมและป้องกันการเกิดโรคเต้านมอักเสบของเกษตรกร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดระบบการควบคุมและป้องกันโรคเต้านมอักเสบด้วยวิธีการและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเกษตรกรรายย่อย